

Zadkine Onderzoeksagenda 2010

Niek van den Berg, 26 januari 2010

Hoofdoel van het Lectoraat is om het lerend en onderzoekend vermogen van Zadkine te vergroten. In dat verband heeft Zadkine sinds ruim drie jaar een Onderzoeksagenda, waarvan de coördinatie in handen is van het Zadkine Lectoraat Beroepsonderwijs. De agenda wordt vooral vraaggestuurd ingericht.

- Wat betreft de Zadkinebrede projecten gebeurt dit in overleg met het management en CvB van Zadkine. Het lectoraat is ook begeleider en uitvoerder van deze projecten.
- OC- en afdelingsgebonden projecten worden geagendeerd door de betrokkenen zelf. Het onderzoek wordt met het oog op overzicht en mogelijke bundeling samen met de Zadkinebrede projecten in de Zadkine Onderzoeksagenda opgenomen. Het lectoraat is desgevraagd adviseur, begeleider en waar nodig en mogelijk ook uitvoerder van dit onderzoek.

Periodiek verschijnt een update van de Onderzoeksagenda. De tot nu toe laatste versie dateert van voorjaar 2009. De voorliggende Onderzoeksagenda 2010 is het vervolg daarop, met een aantal doorlopende onderzoeken uit 2009 en met nieuwe projectideeën die onder meer zijn afgeleid van het Focusdocument 2010. Deze hebben onder meer betrekking op de implementatie van de Zadkine Onderwijsvisie, herschikking van het onderwijsaanbod (regionalisering en nieuwe domeinindelingen), professionalisering van medewerkers en teams, Zadkine als werkgever.

Programmalijnen

De vraagsturing van de Onderzoeksagenda impliceert dat deze inhoudelijk niet strak geprogrammeerd is. Wel is er een ordening naar vijf programmalijnen, zodat verwante projecten samen beschreven worden en zichtbaar zijn. De bestaande programmalijnen waren:

- onderwijsdeelnemer
- arbeidsmarkt (relatie tussen onderwijs en bedrijven)
- onderwijs
- (professionalisering) onderwijspersoneel
- ondersteunende processen

Wat betreft de programmalijn 'ondersteunende processen' heeft de verkenning van mogelijkheden voor onderzoek op dit terrein tot de conclusie geleid dat onderzoek binnen deze programmalijn bij voorkeur wordt ingebed in de andere programmalijnen. Daarom worden in de huidige Onderzoeksagenda 2010 vooralsnog alleen onderzoeken opgenomen die (ook) binnen een van de vier andere programmalijnen vallen.

Geagendeerd onderzoek en onderzoeksideoën

De agenda bevat enerzijds lopend onderzoek en onderzoek dat uitgevoerd gaat worden, en anderzijds onderzoeksideoën waarvoor mogelijkheden voor daadwerkelijke uitvoering worden gezocht. Bij de agendering van onderzoek en de verdere uitwerking van onderzoeksideoën spelen naast het belang van het (beoogde) onderzoek voor Zadkine, ook de concrete mogelijkheden voor uitvoering (onderzoekers, budget, medewerking onderzoeksgroep) en de inschatting van de doorwerking van het onderzoek in het beleid en het onderwijs een rol. In algemene zin geldt dat onderzoek vooral wordt uitgevoerd daar waar het door de betrokkenen ervaren belang, de uitvoerbaarheid en de gebruikskansen hoog zijn.

Beleidsgedreven en kennisgedreven

Wat betreft het in de vorige Onderzoeksagenda gemaakte onderscheid tussen beleidsgedreven en kennisgedreven onderzoek wordt in deze agenda dit onderscheid niet meer expliciet gemaakt.

Geagendeerde onderzoek is in beginsel beleidsgedreven, omdat Zadkine het wil benutten in het eigen handelen. Ook onderzoeken waarvoor dat in eerste instantie niet geldt (bijv. onderzoek waarin Zadkine op initiatief van externen participeert), worden mede door de inbreng en werkwijze van het Zadkine lectoraat verbonden met het (door)ontwikkelen van het denken en doen binnen Zadkine.

1 Programmalijn Onderwijsdeelnemer

In 2010 wordt een update gemaakt van het overzicht van uitgevoerd onderzoek naar onderwijsdeelnemers, waaronder ook onderzoek dat mét jongeren wordt gedaan. Lectoraat en Jongerenpanel organiseren in de eerste helft van 2010 een Onderzoekcafé over verschillende methodieken van onderzoek naar en met jongeren en de benutting/doorwerking daarvan. Hierbij worden de onderzoekers, participanten/respondenten, opdrachtgevers en (mogelijke) gebruikers van de resultaten van de hieronder genoemde projecten betrokken.

Voor 2010 zijn de volgende onderzoeksprojecten geagendeerd. Hiervan lopen de projecten 1.1 tot en met 1.6 door uit 2009. De andere projecten zijn onderzoeksideoën die nog moeten worden uitgewerkt.

1.1 Jij en Rotterdam: Dit onderzoek naar en door mbo-jongeren in Rotterdam is een samenwerkingsproject van het lectoraat en de projectleiding van het Europees Jongerenjaar 2009. Betrokkenen zijn onder meer: Ineke Mulder, Christof Wielemaker, Judith de Beer, deelnemers en coaches Zadkine Jongerenpanel.

In het begin van het jaar was het Jongerenpanel nog in ontwikkeling en kon dus ook het onderzoek nog niet starten. De tijd is benut om het onderzoek verder voor te bereiden en om goed zicht te krijgen op het Jongerenpanel zelf. Het project heeft twee doelstellingen: een beeld van Zadkine jongeren geven, en nagaan hoe onderzoek naar en met jongeren op een goede manier vorm kan krijgen (goede gegevens, goede respons). Het Jongerenpanel loopt door tot in maart 2010. Het onderzoek wordt in de 1^e helft van 2010 afgerond. Tijdens de Zadkine Onderwijsconferentie wordt een deel van dit onderzoek gepresenteerd, met name waar het gaat om het ontwikkelen van een onderzoekende houding bij onderwijsdeelnemers.

Naast het Zadkine brede Jongerenpanel hebben bij verschillende (l)oc's en teams hun eigen jongerenpanel dat betrokken wordt bij onderwijsverbetering. Het (door)ontwikkelen van jongerenpanels in (l)oc's en Zadkine breed is een van de speerpunten in het Focusdocument 2010. Mogelijk krijgt onderzoek daarbij ook weer een rol.

1.2 Sociale uitsluiting en desidentificatie van Rotterdamse jongeren: Zadkine participeert in het promotieonderzoek van Iliass El Hadioui (EUR) naar de relatie tussen sociale uitsluiting (in het onderwijs en op de arbeidsmarkt) en gevoelens van desidentificatie bij Turkse, Marokkaanse en autochtone jongeren in Rotterdam. Ook is een onderzoeksvraag hoe een en ander zich vertaalt in gedrag. Betrokkenen zijn onder meer: Ineke Mulder, Annette van den Berg, Ad de Jongh, Iliass El Hadioui (EUR). Inmiddels is het veldwerk afgerond en zijn bundels met ruwe uitkomsten gestuurd naar de locaties waar onderzoek is gedaan. In het geval van het Zadkine betreft het de locatie Vijverhofstraat. Verder is het eerste wetenschappelijke artikel van de onderzoeker over de Rotterdamse straatcultuur geaccepteerd en is hij bezig met zijn tweede en derde artikel. Hij zal in 2010 op basis daarvan een proefschrift samenstellen waarmee hij hoop te promoveren. Verder heeft Iliass El Hadioui zowel op de Zadkine Onderwijsconferentie alsook bij de afdeling Zorg & Welzijn zijn visie gepresenteerd voor docenten van het Zadkine.

In aansluiting op 'hoe de straat de school binnendringt' heeft Zadkine een onderzoekswens geformuleerd rond 'hoe de school de straatcultuur binnendringt'. Voorbeelden: de Wijkschool, Zadkine Centre (combi zorgwinkel, meetingpoint, leerflexpool), het organiseren van het schoolfeest etc. Hoe kun je de sterke kanten van die straatcultuur inzetten voor het leren en werken? Deze onderzoekswens wordt in 2010 verder verkend, mede in samenhang met de uitkomsten van het eigen Zadkine onderzoek Jij en Rotterdam zoals genoemd bij 1.1.

1.3 Sociale en onderwijskundige integratie in het mbo: Zadkine participeert in promotieonderzoek van Louise Elffers (UvA) naar betrokkenheid van studenten de laatste jaren steeds meer aandacht als bepalende factor voor studiesucces en tegengaan van schooluitval. Het ontwikkelen van emotionele betrokkenheid bij school (verbondenheid) en de eigen leerloopbaan (waarde hechten aan het schoolgaan) en van gedragsmatige betrokkenheid (actief participeren binnen en buiten de les) lijkt van grote invloed te zijn op een succesvolle studievoortgang. Deze vormen van betrokkenheid worden ook wel participatie en identificatie genoemd. In 2009 wordt kwantitatief onderzoek gedaan, het plan is om hieraan in 2010 een kwalitatief vervolg te geven, door met studenten en staf van roc's in panelgesprekken nader in te gaan op de resultaten van de kwantitatieve studie. Betrokkenen zijn onder meer Ineke Mulder, Thea Kuijper, Louise Elffers (UvA).

De dataverzameling op de scholen is afgerond en voor de kerstvakantie hebben alle deelnemende ROC's hun schoolrapportage in huis. Die schoolrapportage bevat de resultaten van de descriptieve analyses: hoe scoren de verschillende groepen binnen het ROC, en het ROC als geheel, ten opzichte van het landelijke gemiddelde op de bevroegde aspecten van de schoolervaring van eerstejaars studenten? De toetsende analyses, waarbij de onderlinge verbanden tussen verschillende aspecten van de schoolervaring en de verbanden tussen de ervaringen en het studiesucces worden onderzocht, zullen het komende jaar worden uitgevoerd. Aan de hand van de schoolrapportage kan dan opnieuw bekeken worden hoe het ROC en de individuele groepen binnen het ROC scoren op die aspecten die van doorslaggevend belang blijken voor het studiesucces van eerstejaars studenten.

1.4 Deelnemertevredenheid: Zadkine peilt jaarlijks met een enquête de tevredenheid van onderwijsdeelnemers over het onderwijsaanbod. Wanneer daarvoor aanleiding is, wordt op onderdelen een verdiepend onderzoek gedaan. Verder bevragen verschillende OC's regelmatig hun onderwijsdeelnemers in panelgesprekken en dergelijke. Betrokkenen zijn onder meer: Bureau Kwaliteitszorg, opleidingscentra, onderwijsdeelnemers.

1.5 Doelgroepen Uiterlijke Verzorging: OC Handel en Uiterlijke Verzorging laat onderzoek doen naar de herkomst van (potentiële) doelgroepen voor de opleidingen uiterlijke verzorging. Hun achtergrondkenmerken en motivatie voor de studiekeuze worden onderzocht. Ook wordt in beeld gebracht welke andere opleidingen uiterlijke verzorging in de regio worden aangeboden en welk aandeel Zadkine daarin heeft. Uitvoerder van het onderzoek is Ecorys. Het onderzoek is zo ingericht dat de aanpak overdraagbaar is naar Zadkine. Betrokken zijn onder meer: Harry Berk, Ruud van der Aa (Ecorys).

1.6 Schooluitval en middelengebruik: Uit verschillende cijfers blijkt dat jongeren tegenwoordig te jong, te vaak en te veel drinken. Dit kan leiden tot blijvende schade. Ook wordt gesuggereerd dat er een verband is tussen alcoholmisbruik en schooluitval. In het kader van De aanval op de uitval hebben de ministeries van VWS en OCW aan het Trimbos Instituut en de Universiteit Utrecht opdracht gegeven om onderzoek te doen naar de relatie tussen alcohol- en drugsgebruik en schooluitval. Zadkine participeert in het kwalitatieve gedeelte van het onderzoek, bestaande uit een serie interviews met medewerkers. De rapportage is januari 2010; naar aanleiding daarvan komt de onderzoeker voor een toelichtende bijeenkomst naar Zadkine. Betrokkenen zijn onder meer: Ineke Mulder, Miran Fooy, Tom ter Bogt (Universiteit Utrecht/Trimbos Instituut).

1.7 Dalende instroom niveau 1 en 2: De deelnemersaantallen bij niveau 1 en 2 opleidingen van Zadkine dalen. Onderzoeksvragen waar het CvB antwoorden op zou willen hebben zijn:

- Hoe ziet de daling er precies uit (omvang, type opleidingen, locaties/regio's)?

- Welke effecten/doorwerking heeft dit (bijv. op het potentieel aan interne doorstromers, het percentage VSV-ers, de inzet van onderwijspersoneel)?
- Wat zijn oorzaken van de daling? Veranderingen binnen onze doelgroepen? Veranderingen in ons doelgroepenbeleid? Imago van Zadkine? Concurrentie? Samenstelling van ons onderwijsaanbod? Voorkeuren van teams/professionals? Operationele definitie van opleidingsniveaus? Kenmerken intake-procedure? Kenmerken registratie centraal en decentraal?
- Welke oorzakelijke factoren zijn te beïnvloeden, hoe zijn ze te beïnvloeden, wat zal dat naar verwachting opleveren?

1.8 Alumnibeleid: Het tot stand brengen en behouden van een relatie met oud-leerlingen biedt zowel Zadkine als de oud-leerling voordelen. Binnen een aantal opleidingencentra (ABI, Techniek, H&T) zijn good practices te vinden. Daarnaast is in het kader van het SchoolEx programma in 2009 bij alle examenkandidaten geïnventariseerd wat hun plannen voor het nieuwe schooljaar zijn. Zoals aangegeven in het Focusdocument zal in 2010 organisatiebreed alumnibeleid worden ontwikkeld met onder meer een vervolg op het SchoolEx onderzoek, een kenniskring en alumnidagen. Mogelijk onderzoek in dat verband kan bijvoorbeeld betrekking hebben op de volgende vragen:

- Welke perspectieven op alumnibeleid zijn zoals denkbaar o.b.v. literatuur?
- Welke perspectieven leven binnen Zadkine?
- Wat zijn concrete ontwikkelmogelijkheden binnen Zadkine?

2 Programmalijn Onderwijs-Arbeidsmarkt

In 2010 wordt een update gemaakt van het overzicht van uitgevoerd onderzoek naar onderwijs en arbeidsmarkt. Het Lectoraat organiseert in 2010 ook een Onderzoekcafé over uitgevoerd en lopend onderzoek in deze programmalijn en de benutting/doorwerking daarvan. Hierbij worden de onderzoekers, participanten/respondenten, opdrachtgevers en (mogelijke) gebruikers van de resultaten van de hieronder genoemde projecten betrokken.

Voor 2010 zijn de volgende onderzoeksprojecten geagendeerd. De projecten 2.1 tot en met 2.5 lopen door uit 2009. Project 2.6 betreft voorgenomen (vervolg)onderzoek.

2.1 Vormgeving en effecten van werkplekieren: In het kader van het landelijke HPBO-doorbraakproject werkplekieren wordt in de regio Rijnmond onderzoek gedaan naar leerafdelingen in de zorg en verwante vormen van werkplekieren bij de opleidingen voor onderwijsassistent en voor directiesecretaresse/managementassistent. Specifieke aandacht is er voor de competenties van de werkbegeleiders. (Daarmee past dit project ook in de programmalijn onderwijspersoneel.) Het lectoraat werkt samen met het lectoraat versterking beroepsonderwijs van de Hogeschool Rotterdam aan het regionale onderzoek; dit onderzoek wordt afgestemd met het landelijke onderzoek binnen hetzelfde project. Betrokkenen zijn onder meer: Ad de Jongh, Niek van den Berg, Jan Streumer, mbo en hbo-docenten, praktijkopleiders en werkbegeleiders, Loek Nieuwenhuis (IVA). In 2009 is het onderwijs op de leerafdelingen vanuit verschillende perspectieven beschreven. Voor de experimentele fase van het project is een nulmeting gedaan voor effectonderzoek onder studenten en zijn de praktijkexperimenten voorbereid. Dit project loopt door in 2010 en 2011.

2.2 Vormgeving en effecten leerwerklandschap Zomertuinen: Per september 2009 is loc ZZHE gestart met het leerwerklandschap Zomertuinen, waarbinnen deelnemers uit verschillende opleidingen hun beroepspraktijkvorming kunnen doen. Bij dit project wordt onderzoek gedaan naar verwachtingen, vormgeving en effecten van het leerwerklandschap, waarbij de onderzoeksaanpak is afgeleid van het onderzoek bij het HPBO-project werkplekieren. De voorbereiding van het onderzoek start in 2009, de uitvoering loopt door in 2010. Betrokkenen zijn onder meer Henry Monteiro en Marc Binsbergen.

2.3 Masterplan Competentiegericht onderwijs Zuid-Holland (installatietechniek): De installatietechnische branche in de regio Rijnmond werkt met de betrokken scholen samen aan een innovatieproject gericht op verbetering van de opleidingen, optimalisering van leerwegen en meer samenwerking tussen scholen en bedrijven. OTIB-RBPI Zuid-Holland is de initiator van het projecten Zadkine Techniek is een van de partners. Subsidie is afkomstig van HPBO. Het lectoraat is als adviseur en begeleider van het onderzoek bij het project betrokken. Betrokkenen zijn onder meer: Jolanda Buwalda, Niek van den Berg, Joke Steenbruggen (Batouwe).

2.4 Effectief Innoveren: Dit innovatieproject heeft tot doel het proces van competentiegerichte onderwijsvernieuwing van deelnemende roc's en hun onderwijs- en bedrijvenpartners succesvoller te laten verlopen door een meer systematisch reflecterende (onderzoekende) manier van innoveren. De oc's Techniek en GLO participeren in dit project, evenals het Consortium Beroepsonderwijs en HPBO. Betrokkenen zijn onder meer: Jolanda Buwalda, Peter Post.

2.5 Tevredenheid bpv-bedrijven: Vanuit O&K is in 2009 een tevredenheidsmeting bij bpv-bedrijven gedaan. De bedoeling is dat dit onderzoek jaarlijks wordt gehaald. Betrokkenen: Arend van der Lee, Marcel Claessens.

2.6 Professionalisering beroepspraktijkvorming: De professionalisering van de beroepspraktijkvorming (bpv) is een van de speerpunten in het Focusdocument 2010. Het Zadkinebrede onderzoek naar de bpv zoals dat in 2009 door het Bpv-platform en het lectoraat is uitgevoerd, resulteerde in beleidsaanbevelingen van het platform en besluitvorming door het CvB over verbeteracties. In 2010 volgt een kleinschalige monitoring van de uitwerking en vormgeving van deze verbeteracties. Verder, wanneer de vervolgactiviteiten van de werkgroepen van het BPV-platform of het project De Stroomversnelling daartoe aanleiding geeft, wordt een vergelijkende gevalstudie gemaakt van een aantal bpv-bureaus van Zadkine, waarbij wordt ingezoomd op verschillen/overeenkomsten, de achterliggende redenen daarvoor en de verdere verbetermogelijkheden. Betrokkenen zijn onder meer: Niek van den Berg, Kees Schilder, leden Bpv-platform.

3 Programmalijn Onderwijs

In 2010 wordt een update gemaakt van het overzicht van uitgevoerd onderzoek binnen deze programmalijn. Het Lectoraat organiseert in 2010 ook een Onderzoekcafé over afgerond en lopend onderzoek in deze programmalijn en de benutting/doorwerking daarvan. Hierbij worden de onderzoekers, participanten/respondenten, opdrachtgevers en (mogelijke) gebruikers van de onderzoeksresultaten betrokken.

Voor 2010 zijn de volgende onderzoeksprojecten geagendeerd. Hiervan lopen de projecten 3.1 tot en met 3.17 door uit 2009. De andere projecten betreffen voorgenomen onderzoek en onderzoeks ideeën die nog moeten worden uitgewerkt.

3.1 Vormgeving en effecten wijkscholen: Bij de wijkscholen doen de projectleiders vanuit Zadkine en Albeda (Roger Zandvliet en Marlous Wessels) veel aan monitoring. Interuniversitair Onderzoeksinstituut TIER doet een (door de betrokken ministeries verplichte) vergelijkende effectstudie naar de wijkscholen. Hiervoor moeten de wijkscholen eerst gevuld zijn (2x50 deelnemers) en moet een controlegroep gevormd worden (de samenstelling daarvan gebeurt door het Jongerenloket). Dit onderzoek loopt door in 2010 en mogelijk verder. De wijkscholen horen bij de speerpunten in het Focusdocument 2010.

3.2 Verkenning van het concept 'brede school' in het mbo: Brede scholen zijn bekend uit het primair en voortgezet onderwijs. Hoe wordt in het mbo gedacht over het concept 'brede school' voor de eigen sector? Welke concrete invullingen krijgt het concept 'brede school' al in de praktijk van het mbo? Impliceert bijvoorbeeld het Zadkine-plus-programma met sport & bewegen en kunst & cultuur dat heel Zadkine een brede school is? Of een roc met een verplichte 40-urige school/werkweek? En in hoeverre zijn de concepten 'locaal opleidingscentrum' en 'wijkscholen' vormen van een 'brede school'? Welke effecten rapporteren betrokkenen van verschillende typen bestaande brede scholen in het mbo?

Dit onderzoek is ingebed in het werkprogramma van NICIS en wordt uitgevoerd door TIER. In 2009 wordt het onderzoek voorbereid, de uitvoering is in 2010. Betrokkenen zijn onder meer: Niek van den Berg, Henriëtte Maassen van den Brink (TIER).

3.3 Ontwikkeling CGO en teamontwikkeling bij de afdeling Beveiliging en Veiligheid: De afdeling Beveiliging en Veiligheid is dit schooljaar gestart met de invoering van CGO. Het onderzoek richt zich op de manier waarop het team aan onderwijsontwikkeling werkt, de leervragen die ze hebben en de effecten van scholing. Het lectoraat heeft in oktober 2008 een nulmeting gedaan; het SCO-Kohnstamm Instituut voert het verdere onderzoek uit. De eindrapportage volgt in de zomer van 2010. Betrokkenen zijn onder meer: Marjan van Dongen, Wilma Wilbrink, Niek van den Berg, Marjan Glaudé (SCO).

3.4 Vormgeving en effecten opleiding wellness: De oc's WSC, H&UV en H&T werken samen in een opleiding wellness, die zijn basis heeft in drie opleidingsrichtingen: Sport en Beweging, Uiterlijke Verzorging, en Horeca en Toerisme. In de opleiding nemen e-learning, praktijkleren, gastdocenten en dergelijke een belangrijke plaats in. Er worden positieve effecten verwacht: een kortere studieduur, minder VSV, meer motivatie, meer relevantie voor het werkveld, kosteneffectiever. Onderzoeksvraag is of deze verwachtingen inderdaad uitkomen. Betrokkenen zijn onder meer Jan Zaal, Willem de Vos (RISBO). Dit onderzoek loopt door in 2010.

3.5 Effecten Peer Support: Bij oc WSC wordt sinds enkele jaren de methodiek Peer Support toegepast. Onderzocht wordt welke effecten deze methodiek op deelnemers heeft in termen van

ervaren sociale cohesie, kennis en vaardigheden, zelfvertrouwen, de ervaren veiligheid van de leer- en werkomgeving, voortijdig schoolverlaten en schoolverzuim. Na verkennend deelonderzoek in eerdere jaren wordt het onderzoek in 2009 en 2010 meer integraal en ontwikkelingsgericht opgepakt. Betrokkenen zijn onder meer Piet Sleeking, Veerle de Zutter, Marc Binsbergen, Willem de Vos (RISBO).

3.6 Taal-en rekenbeleid: De kenniskring taal- en rekenbeleid van Zadkine participeert in landelijk monitoronderzoek van het ECBO. De kenniskring heeft tevens eigen onderzoekswensen. Het lectoraat en de kenniskring taal- en rekenbeleid verkenden in 2009 de mogelijkheden voor uitwerking en uitvoering van die eigen onderzoekswensen. De contacten en verkenningen hebben geresulteerd in:

- de participatie van Zadkine in landelijk onderzoek door ECBO naar vormgeving en effecten van taalbeleid,
- verder overleg met ECBO over onderzoekswensen van Zadkine,
- een nulmeting van de taakvaardigheid van startende deelnemers (lectoraat i.s.m. kenniskring taal- en rekenbeleid,
- monitoring van de ontwikkelfase van het Taal-en rekencentrum (O&K, Zadkine Academie en Lectoraat)

Het opzetten van een Taal- en Rekencentrum is één van de speerpunten in het Focusdocument 2010. Betrokkenen zijn onder meer: Ria Verhoogh, Stephan Iske, leden van de kenniskring taalbeleid, Marc Binsbergen, Beatrijs Engel, Paul Steehouwer (ECBO), Eline Raaphorst (UvA).

3.7 Vormgeving van beroepsonderwijs op basis van de Zadkine onderwijsvisie: Dit onderzoeks idee betreft de implementatie van de Zadkine Onderwijsvisie (met vijf pijlers en met daarvan afgeleide standaarden en indicatoren) en de verhouding daarvan tot de al lopende ontwikkelingen binnen de oc's. Betrokkenen zijn onder meer: Annette van den Berg, Andrea Kaim, Marloes de Vries, Leontine Stok, Marc Binsbergen, Marcel Claessens, Niek van den Berg, Christa de Grauw, Uldrik Speerstra, Ellen Lems. Dit onderzoeks idee is eind 2009 verder verkend, zo mogelijk in samenhang met project 3.8. De uitvoering loopt door in 2010. De implementatie van de onderwijsvisie is één van de speerpunten in het Focusdocument 2010.

3.8 Het Zadkine glas vult zich: Begin 2009 is *Het glas vult zich* gepubliceerd, de review naar onderzoeks- en praktijkkennis over competentiegericht beroepsonderwijs (Niek van den Berg & Elly de Bruijn). Zadkine Lectoraat en Academie organiseren in 2009-2010 een serie Masterclasses gericht op verdere doorwerking van de review bij Zadkine en op het zichtbaar maken van Zadkine praktijkvoorbeelden van vormgeving en effecten van competentiegericht onderwijs.

3.9 Effecten van de fysieke leeromgeving: Vanuit de Universiteit Utrecht doet Marc Binsbergen van 1 september 2009 tot 1 maart 2010 stageonderzoek naar de effecten van de fysieke leeromgeving op onderwijsdeelnemers. De rapportage hierover volgt begin 2010. Het betreft een literatuurstudie naar aanleiding van een vraag van het CvB naar concrete aanwijzingen voor mogelijke invloeden van de fysieke omgeving in en om schoolgebouwen op het leren van deelnemers. Concrete onderzoeksvragen zijn:

- Wat voor onderzoek is gedaan naar de effecten van de fysieke leeromgeving op het leren?
- Welke factoren van de fysieke leeromgeving hebben invloed op het leren?
- Hoe groot is deze invloed?

Het literatuuronderzoek geeft een overzicht van beschikbare literatuur over dit onderwerp. Daarnaast moet het onderzoeksverslag een beeld schetsen van de mate waarin de door Zadkine beïnvloedbare

factoren van de fysieke leeromgeving een stempel kunnen drukken op het leerrendement van de deelnemers.

3.10 Kleinschalig onderwijs organiseren: Het Expertisecentrum Beroepsonderwijs (ECBO) benaderde Zadkine met een verzoek om medewerking aan een kleinschalig verkennend onderzoek naar succesvolle voorbeelden van kleinschalig onderwijs organiseren. OC H&T participeert in dit onderzoek, naar aanleiding van score op de ECBO-monitor sociale veiligheid. Het onderzoek beoogt antwoord te geven op de vraag 'op welke wijze organiseren Bve-instellingen binnen het geheel van de grotere onderwijsorganisatie de primaire onderwijsprocessen dichtbij de deelnemer; welke van deze organisatievormen zijn succesvol en effectief vanuit het deelnemersperspectief en vanuit organisatieperspectief; en welke factoren beïnvloeden dat effect het sterkst?' Betrokkenen zijn onder meer: Jan Mackloet, Marc Binsbergen, Mark Hesseling (ECBO). De rapportage hierover volgt begin 2010.

3.11 Pilot incidentenregistratie: Zadkine kent sinds jaar en dag de verplichting om alle (bijna)incidenten te melden, te rapporteren en registreren. Registratie wordt gewaarborgd door Veiligheid & Beveiliging, Zadkine Facilitair Bedrijf. Het Ministerie van OCW heeft naar aanleiding van verschillende monitoren en bronnen geconcludeerd dat er meer inzicht nodig is op scholen in de omvang en aard van incidenten. Ongeacht dat Zadkine een juiste lijn volgt op dit gebied is ervoor gekozen om met de locatie Prins Alexanderlaan mee te werken aan het project 'Incidentenregistratie' van het Ministerie, vooruitlopend op een wettelijke verplichting van registratie van incidenten op scholen. Zadkine denkt mee over de definities van incidenten en de manier waarop incidentenregistratie ingevoerd kan worden. In totaal participeren een 20-tal scholen uit po, vo en mbo in dit project. Begeleiding vindt plaats door onderzoeksbureau DSP-groep. Het project loopt van half november 2009 tot in februari 2010. Zadkine-medewerkers vullen bij incidenten de laagrempelig beschikbare registratieformulieren in, en vier ervaren registratoren verwerken deze informatie. V&B beheert in de projectperiode de incidentenregistratie en evalueert samen met de registratoren de resultaten, vooral om de registratie te verbeteren. Contactpersoon vanuit Zadkine: Arjen Janssens.

3.12 Veilig schoolklimaat voor deelnemers en medewerkers: Vierdejaars student Integrale Veiligheidskunde Bangoché García doet vanuit de Haagse Hogeschool in de periode van november 2009 tot juli 2010 bij Zadkine FB een onderzoeksstage met als vraagstelling: Is er een gevoel van onveiligheid onder medewerkers en deelnemers van Zadkine? Zo ja, waar is dat op gebaseerd, welke maatregelen moeten er worden getroffen om dit gevoel in positieve richting om te buigen? Hoe kan Zadkine (agressie) incidenten voorkomen, beperken en bestrijden? Betrokkenen zijn onder meer: Arjen Janssens, Marc Binsbergen, Niek van den Berg, Bangoché García (Haagse Hogeschool).

3.13 Kwaliteitscriteria voor examenprogramma's: Vanuit de Universiteit Utrecht doet Marc Binsbergen onderzoek in het kader van zijn master's thesis naar kwaliteitscriteria voor examenprogramma's. De thesis wordt in mei 2010 opgeleverd. Het betreft een combinatie van kwantitatief en kwalitatief exploratief onderzoek. *Vraagstelling:* In 2010 moeten alle onderwijs- en examenprogramma's competentiegericht zijn. De Inspectie controleert de kwaliteit van examinering op grond van haar eigen 7 standaarden. Deze standaarden vormen echter niet als vanzelfsprekend het uitgangspunt van waaruit opleidingen hun onderwijs en examinering vormgeven. Visie op Zadkineniveau en visie op opleidings- c.q. brancheniveau over goed onderwijs en goede examinering spelen een rol. Naast de kwaliteitscriteria die de inspectie hanteert formuleren opleidingen (soms samen met het bedrijfsleven) ook doelen waaraan hun examenprogramma's moeten voldoen. Ook in de wetenschappelijke literatuur wordt aandacht besteed aan kwaliteitscriteria voor examenprogramma's. Omdat het ideaal plaatje, waarbij aan alle criteria maximaal wordt voldaan, niet realistisch is moeten compromissen

gesloten worden. Hierbij wordt aan sommige criteria meer waarde gehecht dan aan andere. Met de vraag welke criteria voor Zadkine belangrijk zijn en hoe deze onderling gewogen worden houdt dit onderzoek zich bezig. De *concrete onderzoeksvragen* zijn:

- Welke criteria voor summatieve competentie examenprogramma's vinden examenexperts van Zadkine belangrijk?
- Hoe maken deze expert compromissen tussen verschillende criteria als zij een examenprogramma als geheel evalueren?
- Welke argumenten gebruiken de experts om de weging van de criteria en de gemaakte compromissen te onderbouwen?
- Hoe staan deze argumenten in verhouding tot de visie en het beleid van Zadkine betreffende de functie en de karakteristieken van competentiegericht examineren?

Doelstelling: Komen tot een beeld van meest waardevolle kwaliteitscriteria voor examenprogramma's voor Zadkine en de wijze waarop deze criteria onderling gewogen worden bij het schetsen van het beeld van een ideaal doch realiseerbaar examenprogramma.

Betrokken opleidingen (richting en niveau): Handel, crebo 90112, commercieel medewerker binnendienst niveau 3, voor data betreffende kwantitatieve analyse van betrouwbaarheid in de vorm van het aantal miskwalificaties van een examenprogramma.

3.14 Pilot examenprofielen: Belangrijke instrumenten om de kwaliteit van de examens in het mbo te garanderen zijn het gebruik van kwalificatiedossiers (die onder auspiciën van de kenniscentra tot stand komen) en het toezichtskader van de inspectie inzake de examinering. Op verzoek van de MBO-raad participeert Zadkine met de mobiliteits- en zorgopleidingen en de desbetreffende werkvelden in een pilotproject waarin ervaring wordt opgedaan met examenprofielen als instrument voor een verdere standaardisering van de examinering in het mbo. Vraagstelling is: welke bijdrage kan het gebruik van examenprofielen leveren aan de kwaliteit van de examens in het mbo? In 2009 is deze pilot tussentijds geëvalueerd. Daaruit bleek dat de concretisering van de profielen nog beperkt was en dat er vragen zijn over de meerwaarde van de profielen, mede in relatie tot de tevredenheid van bedrijven, de autonomie/inrichtingsvrijheid, de uitvoerbaarheid en de administratieve last voor scholen en bedrijven. Eind 2009 is de tweede fase van de pilot ingegaan, waarbij de profielen verder worden doorontwikkeld en in de concrete praktijk wordt proefgedraaid. In aanvulling op deze pilot wil Zadkine begin 2010 een aantal praktijkvoorbeelden in kaart brengen van de al langer bestaande werkwijze binnen de kaders van de kwalificatiedossiers en het Inspectiekader. Hoe krijgen deze praktijken vorm, wat zijn de ervaringen, de voors- en tegens? Deze praktijkvoorbeelden komen samen met de ervaringen met pilot examenprofielen in het eerste kwartaal van 2010 aan bod in een kennisatelier voor onder meer OCW, Tweede Kamer, Inspectie, MBO-raad, andere roc's en natuurlijk Zadkiners. Betrokkenen zijn onder meer: Marcel Claessens, Marc Binsbergen, Niek van den Berg.

3.15 Effecten Cultdock: Twee masterstudenten pedagogiek van de Hogeschool Rotterdam doen op verzoek van Zadkine onderzoek naar de effectiviteit van de Cultdock-activiteiten bij haar deelnemers op het gebied van burgerschap en op het gebied van het verkrijgen van inzicht in de eigen talenten (op allerlei gebieden). Specifieke vragen zijn:

- Ontwikkel een instrument waarmee positieve effecten van Cultdock op de (stads)burgerschap bij deelnemers kan worden bepaald.
- Voer een nulmeting uit met dit instrument, rapporteer over de resultaten en ga na in hoeverre het instrument meet wat het moet meten.
- Ontwikkel een instrument waarmee meetbaar gemaakt kan worden of en welke positieve bijdrage Cultdock levert aan het inzicht van deelnemers in hun eigen talenten.
- Voer een nulmeting uit met dit instrument, rapporteer over de resultaten en ga na in hoeverre het instrument meet wat het moet meten.

Het onderzoek start in 2009 en loopt door in 2010. Betrokkenen zijn onder meer Marcel Claessens, Marianne Evegroen (Cultdock), José van Veen, Patricia Mulder (Hogeschool Rotterdam).

3.16 Uitval bij Commercieel Medewerker Binnendienst: Vier jaar geleden heeft de omslag plaatsgevonden van eindtermengericht naar competentiegericht onderwijs bij de opleiding "Commercieel medewerker binnendienst" (OC H&UV). De adjunct van deze opleiding op de locatie Alexanderlaan heeft de indruk dat sindsdien de uitval tijdens (het eerste jaar van) de opleiding sterk is toegenomen. Het onderzoek moet ten eerste uitwijzen of er daadwerkelijk sprake is van een toename van uitval en of deze toename samenvalt met het moment van invoering van CGO. Als dit het geval is, wil de opleiding weten wat de karakteristiek en oorzaak van de uitvaltoename is zodat de toename teruggedrongen kan worden door maatregelen binnen (de organisatie van) het onderwijs te nemen. De *concrete onderzoeksvragen* luiden: Is de uitval bij de opleiding commercieel medewerker binnendienst significant groter de laatste vier jaar ten op zichte van de jaren daarvoor? Als dit zo is, wat is dan daarvoor de oorzaak? De eerste vraag betreft een kwantitatief onderzoek, hypothese testend. Dit deelonderzoek loopt van 12 november 2009 – 12 december 2009. De tweede vraag is een kwalitatief onderzoek, causaliteit verkennend. Het lectoraat adviseert bij dit deel van het onderzoek. Op basis van de uitkomsten van deel 1 besluit het OC over de uitvoering in 2010.

Betrokken opleidingen (richting en niveau): CM binnendienst niveau 3, crebocode 90112, locaties Alexanderlaan, Benthemstraat en Sportlaan. *Respondenten (typen en aantallen):* Kwantitatief onderzoek: deelnemers 10014 en 90112 van 2001-2009.

Kwalitatief onderzoek: (ex)deelnemers, mentoren, docenten, MT, BPV bureau en Praktijkopleiders. *Contactpersonen:* Marc Binsbergen (lectoraat), Reinier Zijta (Handel).

3.17 Partners in leren: Het ministerie van OCW laat CBE Consultants, Cofora BV en Zadkine inventariseren welke nationale en internationale wetenschappelijke kennis beschikbaar is over de effecten en opbrengsten van het concept 'Partners in leren.' Met dit concept wordt bedoeld op het bewuster en systematischer inzetten van leefdomeinen buiten het onderwijs, om de leer- en ontwikkelcondities van kinderen, jongeren en volwassenen te verbeteren. Met het oog daarop werken scholen, bedrijven, ouders, jeugdzorg, cultuur, media, sport, woningcorporaties, consultatiebureaus, kinderopvang, vrijwilligersorganisaties en andere relevante actoren samen. Het onderzoek loopt van november 2009 tot in voorjaar 2010. Betrokkenen zijn onder meer: Ype Akkerman (OCW), Olaf McDaniël (CBE Consultants), Ruud Duvekot (Cofora), Matthijs van Muijen, Niek van den Berg.

3.18 Effecten van CGO op roosteren: Gedurende het project Implementatie Webuntis Klassenboek, met als hoofdthema de registratie van aan- en afwezigheid, ontstaan nieuwe vragen, denkrichtingen en ideeën. In het stuurgroepoverleg van dit project is via het thema "Hoe om te gaan met de BPV en "niet-schoolse" activiteiten in relatie tot aan- en afwezigheidsregistratie in Webuntis Klassenboek" vastgesteld dat het belangrijk is om inzicht te krijgen in de effecten van CGO op roosteren en

aspecten die daarmee samenhangen. Verkend wordt of hier onderzoek naar gedaan zal worden. Betrokkenen zijn onder meer: Bert Snel, Uldrik Speerstra, Andrea Kaim, Corné Baatenburg de Jong (Brainnovation).

3.19 Onderwijsloopbanen: In voorgaande jaren zijn enkele kleinschalige onderzoeken gedaan naar (deel)relaties tussen intake, plaatsing, onderwijsloopbaan, uitval en studierendement. Voor 2010 heeft het CvB als meer integrale onderzoeksvraag: Welke relaties tussen zijn er tussen de wijze van intake en plaatsing van deelnemers enerzijds en de onderwijsloopbaan en het studierendement van deelnemers anderzijds?

3.20 ICT in het onderwijs: Het thema 'ICT en nieuwe media' is één van de speerpunten in het Focusdocument 2010. In dat verband pakken onder meer het Mediabedrijf divers onderzoeks- en ontwikkelwerk op. Onderzoek naar ICT in het onderwijs heeft nog eerder niet op de Zadkine Onderzoeksagenda gestaan. Mogelijke vragen die in 2010 verder verkend kunnen worden zijn: Hoe benut Zadkine ICT in het onderwijs? Welke mogelijkheden worden onvoldoende benut? Wat zijn daarvoor redenen (infrastructuur, competenties,)? Welke veranderingen zijn wenselijk en hoe realiseren we die? Welke gevolgen heeft de introductie van competentiegericht onderwijs voor ict-toepassingen in het onderwijs en in de organisatie daarvan (roostering, aanwezigheidsregistratie e.d.)? Betrokkenen zijn onder meer: Uldrik Speerstra, Bert Snel.

3.21 Regionalisering van onderwijs: Na een pilot bij Zadkine Zuid-Hollandse Eilanden waarbij verschillende opleidingsrichtingen op 1 locatie naast elkaar worden aangeboden (i.p.v. de nu nog gebruikelijke clustering van verwante opleidingen op 1 locatie), zet Zadkine de regionalisering van het opleidingsaanbod verder door. Tegelijkertijd moeten de kwaliteit en samenhang van verwante opleidingen gewaarborgd blijven via een domeinindeling en -verantwoordelijkheden. Deze gecombineerde beweging met regionalisering van het aanbod enerzijds en een domeinindeling anderzijds, roept een aantal vragen op waaraan onderzoek een bijdrage aan kan leveren. Onder meer zijn vragen:

- welk onderwijsaanbod is nodig in een regio/werkgebied, gezien de (potentiële) deelnemerspopulatie en gezien de vraag van de arbeidsmarkt?
- Hoe kunnen regionale en domeinverantwoordelijkheid worden gecombineerd? Wat is hierover bekend uit de literatuur, welke beelden en verwachtingen leven bij Zadkine, wat is er nodig en hoe realiseren we dat?
- Hoe krijgen de leer(werk)landschappen bij Zadkine vorm? Welke effecten hebben ze op leerlingen, onder meer wat betreft hun identiteitsontwikkeling?

3.22 Niveau 1-2 en niveau 3-4: Het middelbaar beroepsonderwijs bedient een grote diversiteit aan doelgroepen. In landelijk beleid is het voornemen om de opleidingen op lagere niveaus (1-2) apart van de opleidingen op hogere niveaus (3-4) te organiseren. Dit roept onder meer de volgende vragen op:

- Zijn er verschillen in de (actuele en wenselijke) didactiek voor opleidingen voor niveau 1-2 en voor opleidingen voor niveau 3-4?
- In hoeverre is er een onderscheid te maken tussen vakonderwijs en een meester/gezel model voor niveau 1-2 en beroepsonderwijs en een docent/leerling model voor niveau 3-4?

4 Programmalijn Onderwijspersoneel

In 2010 wordt een update gemaakt van het overzicht van uitgevoerd onderzoek binnen deze programmalijn. Het Lectoraat organiseert in 2010 ook een Onderzoekcafé over afgerond en lopend onderzoek in deze programmalijn en de benutting/doorwerking daarvan. Hierbij worden de onderzoekers, participanten/respondenten, opdrachtgevers en (mogelijke) gebruikers van de onderzoeksresultaten betrokken.

Voor 2010 zijn de volgende onderzoeksprojecten geagendeerd. Hiervan lopen de projecten 4.1 tot en met 4.3 door uit 2009. De andere projecten zijn onderzoeks ideeën die nog moeten worden uitgewerkt.

4.1 Interculturele competenties van docenten: Onderwijsmedewerkers in het mbo hebben nadrukkelijk te maken met de multiculturele samenleving. Ze worden geconfronteerd met een toenemende diversiteit aan achtergronden van onderwijsdeelnemers, en hebben bovendien een belangrijke rol in het voorbereiden van deelnemers op een plek in de multiculturele samenleving. De ontwikkeling van competenties van onderwijsmedewerkers sluit onvoldoende aan op deze rol (Brouwer, 2003). In aanvulling op haar onderzoek onder docenten naar hun interculturele competenties doet Judith de Beer onderzoek onder onderwijsdeelnemers. Welke interculturele competenties vinden onderwijsdeelnemers van belang voor onderwijsmedewerkers? In welke mate beschikken onderwijsmedewerkers over die competenties, ook weer vanuit het perspectief van de deelnemer? Vóór de zomer is zijn de gegevens voor het kwalitatieve deel van het onderzoek verzameld en is de vragenlijst voor het kwantitatieve deel ontwikkeld. In oktober en november worden hiermee gegevens verzameld. Analyse en rapportage volgen begin 2010.

4.2 Resultaatverantwoordelijke teams: Gezien de (hernieuwde) focus die Zadkine legt op resultaatverantwoordelijke teams (RVT's), maakt Marjo Boer in de 2^e helft van 2009 een overzicht van beschikbare onderzoekskennis over RVT's plus een 1^e inventarisatie van beelden zoals een aantal sleutelpersonen van Zadkine bij RVT's hebben. Het doel is om hiermee vanuit onderzoek een bijdrage te leveren aan het denken en doen rond RVT's bij Zadkine. De rapportage volgt begin 2010. Verder doet Els Kouwenhoven vanuit haar masteropleiding Organisatiecoach scriptieonderzoek naar voorwaarden voor (betere) teamontwikkeling. Ook daarvan volgt de rapportage in 2010. Naar aanleiding van de uitkomsten van deze onderzoeken en de actiepunten die voortkomen uit het actuele Zadkine beleid, wordt mogelijk vervolgonderzoek gedaan.

4.3 Medewerkerstevredenheidsonderzoek: Volgens het Jaarplan HRM wordt in 2009 een medewerkerstevredenheidsonderzoek gehouden dat meer focus kan geven aan het HRM-beleid. Coördinator ARBO heeft het lectoraat om ondersteuning gevraagd. Het onderzoek loopt door in 2010.

4.4 Opleiden in de School: Het project Opleiden in de School is een samenwerkingsproject van de Zadkine Academie en Hogeschool Rotterdam waarin mbo-docenten en instructeurs worden opgeleid. Het project wil onderzoek laten doen naar de vormgeving van de opleiding en de effecten op de docenten, de instructeurs en de onderwijsdeelnemers. In 2009 heeft dit nog niet tot een concreet onderzoeksproject geleid. In 2010 worden de wensen en mogelijkheden verder verkend. Betrokkenen zijn onder meer: Bernard van Woerkom, Niek van den Berg, Ariena Verbaan.

4.5 Krachtig Meesterschap: Zadkine, Albeda en Hogeschool Rotterdam hebben in 2009 bij Senter Novem in het kader van de regeling 'Krachtig Meesterschap' een projectaanvraag ingediend op het gebied van de professionalisering van aanstaande en zittende docenten gericht op het werken met leerlingen op MBO 1 en 2 niveau. In dit project zit een onderzoekscomponent waarin 2 lectoraten van

de HR en het Zadkine Lectoraat betrokken zijn. Deze aanvraag is in 1^e instantie afgewezen, maar zal worden bijgesteld en opnieuw worden ingediend. Betrokkenen zijn onder meer: Bernard van Woerkom, Ariena Verbaan, Jan Smallegange.

4.6 Met opgestroopte mouwen: Zadkine werkt op basis van het vastgestelde beleidsdocument “Met opgestroopte mouwen” aan een reorganisatie. In dat verband zijn er verschillende vraagstukken waarbij onderzoek een bijdrage kan leveren, waaronder onderzoek naar resultaatverantwoordelijke teams (zie 4.2). Andere vraagstukken die ook van belang zijn, zijn onder meer:

- Welke leiderschapsrollen zijn nodig bij Zadkine, in hoeverre voldoen onze leidinggevenden daaraan, welke veranderingen zijn nodig en hoe realiseren we die?
- Eén van de uitgangspunten voor de nieuwe Zadkine organisatie is hybriditeit: medewerkers werken decentraal in een opleiding, maar kunnen daarnaast ook een ondersteunende organisatiebrede rol hebben. Wat is er uit de onderzoeksliteratuur bekend over dergelijke hybride rollen? Welke beelden en opvattingen leven binnen Zadkine? Welke veranderingen zijn nodig en hoe realiseren we die?
- Wat betekent de voorgenomen reorganisatie voor de positionering van de decentrale beleidsmedewerkers?

De reorganisatie wordt onder de noemer *Stroomversnelling* opgepakt. Het beoogde tempo is hoog. Tegelijkertijd zijn er reflectiemomenten nodig om te kunnen leren van wat er gebeurt. Een resonansgroep geeft daarom de projectgroep feedback op het proces van de stroomversnelling. Daarnaast is het de bedoeling om het veranderproces te beschrijven en daarover te publiceren. Vragen in dat verband zijn onder meer: Hoe ziet het veranderproces eruit? Welke ambities, verwachtingen zijn er? Welke aanpakken worden gekozen? Hoe pakken deze uit? Hoe ontwikkelt het draagvlak bij belanghebbenden zich? Welke afbreukrisico's en kansen zijn er? Op welke momenten zijn er koerswijzingen, waarom en met welk resultaat?

Het lectoraat is vanaf december 2009 als adviseur (lid resonansgroep) bij het project betrokken. In overleg met de projectgroep worden monitorings- en onderzoeklijnen opgepakt, waarbij gestreefd wordt naar samenwerking met het lectoraat Leven Lang Leren van Hogeschool Rotterdam. Betrokkenen zijn onder meer: Koos Hollander, Wil van Dijk, Petra den Hollander, Andrea Kaim, Franklin Vintges, Bert Snel, Niek van den Berg, Arno van den Berg (Hogeschool Rotterdam)

4.7 Diversiteitsbeleid: De Rotterdamse jongerenpopulatie is zeer divers samengesteld. Rotterdam is daarmee (net als een aantal andere grote steden) te zien als ‘kraamkamer van het nieuwe Nederland’. Welk beleid is nodig om recht te doen aan diversiteit én integratie?

- Wat is hierover bekend uit onderzoeksliteratuur en welke opvattingen leven hierover bij Zadkine en bij de bedrijven waarmee we samenwerken?
- Wat doet Zadkine concreet op het terrein van diversiteit en integratie? In hoeverre participeren bedrijven in deze activiteiten?
- Hoe functioneert het wervings, selectie- en scholingsbeleid in de praktijk in relatie tot de diversiteit en interculturaliteit die vanuit het perspectief van de Rotterdamse jongerenpopulatie wenselijk is? Welke verbeteringen zijn wenselijk en hoe kunnen we deze realiseren?

Betrokkenen zijn onder meer: Judith de Beer, Niek van den Berg, Karin de Pina (EUR).

4.8 Aantrekkelijk werkgeverschap: Zoals heel de onderwijssector heeft ook Zadkine te maken met een vergrijzend personeelsbestand en toenemende personeelstekorten. Een goed wervings- en personeelsbeleid is dus van groot belang. In dat verband zijn er verschillende vragen waarbij onderzoek een bijdrage kan leveren. Bijvoorbeeld:

- Welke mogelijkheden biedt Zadkine om als werkgever arbeid en zorg te combineren, zodat Zadkine als potentiële werkgever aantrekkelijker wordt voor bijvoorbeeld vrouwen en mannen met zorgtaken (zorg voor kinderen, mantelzorg)?

- Is er een relatie tussen ziekteverzuim en de mogelijkheden die Zadkine biedt om arbeid en zorg te combineren?
- Biedt Zadkine medewerkers een veilig schoolklimaat en welke verbeteringen zijn mogelijk? (Deze deelvraag wordt al onderzocht, zie 3.12)